

1. भवान् राकेशः । भवतः विद्यालयः छात्रान् शिक्षा-यात्रायै जोधपुरम् नेष्यति । पितुः आज्ञाप्राप्त्यर्थम् लिखिते पत्रे मञ्जूषापदानां सहायतया रिक्तस्थानपूर्तिं कुरुत ।

$$\frac{1}{2} \times 10 = 5$$

(आप राकेश हैं। आपका विद्यालय छात्रों को शिक्षा-यात्रा के लिए जोधपुर ले जाएगा। पिता जी की आज्ञा प्राप्ति के लिए लिखे इस पत्र के रिक्त स्थानों को मञ्जूषा की सहायता से पूर्ण करें। You are Rakesh. Your school will take the students Jodhpur on an educational trip. Complete the letter written to your father to seek his permission by filling up the blanks with the words given in the box.)

8, संस्कृति: (i)

दिनाङ्कः 3.8.20.....

आदरणीया: (ii)

सादरं (iii)

भवताम् पत्रम् प्राप्तम् (iv) च ज्ञाता । मम विद्यालयः शरदावकाशे छात्रान् (v) जोधपुरम्

नेष्यति । अहम् अपि एतत् (vi) नगरं द्रष्टुम् इच्छामि । मह्यम् (vii) पञ्चशतम् रूप्यकाणि

प्रेषयन्तु (viii) । शेषं कुशलम् । (ix) मम प्रणामाः अनुजाय च स्नेहः ।

(x) पुत्रः

राकेशः

मञ्जूषा — यात्राव्ययार्थम्, भवताम्, पितृमहोदयाः, छात्रावासतः, भवन्तः, ऐतिहासिकम्, नमोनमः, अम्बायै, कुशलता, शिक्षा-यात्रायै ।

..... लिखिते पत्रे मञ्जूषायां दत्तैः पदैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।

9 भवतः नाम शिवांशः, भवान् मानसरोवर छात्रावासे इलाहाबादनगरे वसति। शैक्षिकयात्रार्थं नवदेहलीं गतवान्। यात्रायाः स्वानुभवं वर्णयन् मातरं प्रति लिखतं पत्रं मञ्जूषातः पदानि चित्वा पूरयत-

मानसरोवर छात्रावासः

इलाहाबादतः

दिनाङ्कः

श्रद्धेये मातृचरणे(i).... प्रणामाः।

भवत्याः आशीर्वादेः सर्वे वयं इलाहाबादतः रेलयानेन समागच्छाम। दिल्लीनगरं सकुशलं यथाश्रुतं दिल्लीनगरं नूनं लघुभारतम् इव आसीत्। दिल्लीनगरे अस्माकं वासः गौतमनगरस्य समीपे एकस्मिन् यात्रिनिवासे आसीत्। प्रातःकाले दैनिकं कृत्यान्तरं वयं सर्वप्रथमं छत्तरपुरमन्दिरम् अगच्छाम।(ii).... दुर्गादेव्याः दर्शनं कृत्वा वयं धन्याः जाताः। अनन्तरं मुगलशासकेन कुतुबुद्दीनेन निर्मितं(iii).... दर्शनम् अस्मभ्यम् ज्ञानप्रदमासीत्। एवमेव वयं बिरलामन्दिरं, अक्षरधाम मन्दिरं च(iv).... यात्रायाः अन्तिमे चरणे वयं रक्तदुर्गम् अगच्छाम। अस्मात् दुर्गात् एव(v).... प्रधानमंत्री जनान् सम्बोधयति। तस्य पुरतः एव 'चाँदनीचौक' इति नामकं स्थानं अस्ति। तत्र(vi).... दृष्ट्वा वयम् आश्चर्यचकिताः जाताः। शेषं पुनः लेखिष्ये। पितृचरणयोः मे(vii).... कथनीयाः।

भवत्याः स्नेहमयः पुत्रः

....(viii)....

मञ्जूषा- जनसङ्कुलम्, स्वतन्त्रतादिवससमारोहे, कुतुबमीनारस्य, प्रणामाः, भगवत्याः, शिवांशः, अपश्याम सादरम्।

10 भवतः नाम समीरः अस्ति भवान् च चण्डीगढ-नगरे वसति। नवदिल्ली स्थितं मित्रं स्वविद्यालयस्य वार्षिकोत्सवं वर्णयन् लिखितं एतत् पत्रं उचित-पदैः पूरयित्वा उत्तरपुस्तिकायां पुनः लिखत-

[CBSE 2015]

18/22 (i)

प्रिय मित्र रमेश,

सन्नेहं (ii)

अत्र (iii) तत्रास्तु । अद्य (iv) स्वविद्यालयस्य (v) वर्णयामि। अस्मिन् (vi)
मम विद्यालयः पत्रलताभिः (vii) आसीत्। (viii) महोदयः समारोहस्य मुख्यातिथिः आसीत्।
छात्रैः एका लघुनाटिका (ix) । एकस्याः कन्यायाः मनोहरं नृत्यं अपि अभवत्। मुख्यातिथिमहोदयेन पुरस्काराणाम्
(x) अपि कृतम्। शेषं मिलित्वा कथयिष्यामि।

भवतः मित्रम्,

समीरः।

पञ्चवृषा-

प्रस्तुता, सुसज्जितः, अहम्, चण्डीगढम्, वितरणम्, नमस्ते, कुशलं, अवसरे, वार्षिकोत्सवं, शिक्षानिर्देशकः।

- 2 मित्राय भगिनीविवाहस्य निमन्त्रणपत्रम् अधोलिखितम्। तस्मिन् मञ्जूषायां प्रदत्तैः शब्दैः रिक्तस्थानानि पूरयत।
मित्र के लिए बहिन के विवाह का निमन्त्रण-पत्र नीचे लिखा है। उसमें मञ्जूषा में दिए शब्दों से रिक्तस्थान पूरे करिए।
Inviting your friend on your sister's marriage, complete the following letter with the help of words given in the box.

वरयात्रा। प्रदाय। प्रियमित्र। पितृभ्याम्। सप्रेमनमस्कारः। निश्चितः। प्रणामाः। भगिन्याः। तव। मित्रम्।

परीक्षाभवनम्

तिथिः 21.02.2018

..... क ख ग

.....।

अहं भवते शुभसूचनां आनन्दम् अनुभवामि यत् मम विवाहः आगामि-मार्चमासस्य
दशम्यां तारिकायां गुरुवासरे जातः। कुरुक्षेत्र-नगरात् आगमिष्यति। भवान्
सह समागत्य आशीर्वादं ददातु।

30

आदरणीयाभ्यां पितृभ्यां।

..... पत्रोत्तरं प्रतीक्षमाणम्।

भवदीयम्

क ख ग

- 3 विद्यालयस्य प्रधानाचार्यं प्रति लिखिते शुल्कक्षमाप्रार्थनापत्रे मञ्जूषायां प्रदत्तैः शब्दैः रिक्तस्थानानि पूरयत।
विद्यालय के प्रधानाचार्य को लिखे शुल्कक्षमा प्रार्थना-पत्र में मञ्जूषा में दिए शब्दों के द्वारा रिक्तस्थान भरिए।

अवकाशपत्रम्

2. विद्यालयात् दिनद्वयावकाशार्थं प्रार्थनापत्रम् दातुं भवान् कृष्णः इच्छति। एतदर्थं मञ्जूषायाः समुचितैः पदैः रिक्तस्थानानि पूरयन् इदं पत्रं पुनर्लिखत।

(आप कृष्ण हैं, विद्यालय से दो दिन के अवकाश (छुट्टी) के लिए प्रार्थना पत्र देना चाहते हैं। इसके लिए मञ्जूषा से उचित पदों के द्वारा रिक्त स्थानों को भरते हुए यह पत्र फिर से लिखिए। You are Krishna and wants to give an application for two day leave from your school. Write again this letter in your answer book after filling the blanks with suitable words from the box.)

$\frac{1}{2} \times 8 = 4$

सेवायाम्,

श्रीमन् मुख्याध्यापक महोदय,

क०ख०ग० विद्यालयः,

कर्णपुरम्।

मान्यवराः,

सविनयं निवेद्यते यत् (i) मासस्य पंचमे दिनांके मम भगिन्याः विवाहः (ii) सम्पत्स्यते। विवाहतिथेः एकदिन पूर्वमेव मया तत्र प्राप्तव्यम्। अतः (iii) अवकाशं प्रदाय (iv) भवान् इति मदीया (v)।

दिनांकः 11.11.20XX

(vi) शिष्यः,

(vii)

कक्षा (viii)

मञ्जूषा—आगामी, फरीदाबादे, अनुगृहणातु, कृष्णः, प्रार्थना, नवमी, दिनद्वयस्य, भवदीयः।

वार्षिकोत्सव पत्रम्

10 भवतः नाम समीरः अस्ति भवान् च चण्डीगढ-नगरे वसति। नवदिल्ली स्थितं मित्रं स्वविद्यालयस्य वार्षिकोत्सवं वर्णयन् लिखितं एतत् पत्रं उचित-पदैः पूरयित्वा उत्तरपुस्तिकायां पुनः लिखत—

[CBSE 2015]

18/22 (i)

प्रिय मित्र रमेश,

सस्नेहं (ii)

अत्र (iii) तत्रास्तु। अद्य (iv) स्वविद्यालयस्य (v) वर्णयामि। अस्मिन् (vi)

मम विद्यालयः पत्रलताभिः (vii) आसीत्। (viii) महोदयः समारोहस्य मुख्यातिथिः आसीत्।

छात्रैः एका लघुनाटिका (ix)। एकस्याः कन्यायाः मनोहरं नृत्यं अपि अभवत्। मुख्यातिथिमहोदयेन पुरस्काराणाम्

(x) अपि कृतम्। शेषं मिलित्वा कथयिष्यामि।

भवतः मित्रम्,

समीरः।

मञ्जूषा—प्रस्तुता, सुसज्जितः, अहम्, चण्डीगढम्, वितरणम्, नमस्ते, कुशलं, अवसरे, वार्षिकोत्सवं, शिक्षानिर्देशकः।